

RAPPORT

Archeologisch onderzoek De Belte 3A te Lemele

Bureauonderzoek (BO)

GRA-rapport 2017.32

Opdrachtgever: Ingenieursburo Eelerwoude

Projectcode: EEL00717

Status: Definitief, versie 1.0

ISSN: 2468-8258

Auteur	Paraaf goedkeuring	Datum
M. Osinga en J. Bex (Senior KNA Prospectors)	J. Bex (Senior KNA Archeoloog) 	23-02-2018

Administratieve gegevens

Onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code	4567472100
Toponiem	De Belte 3A
Plaats	Lemele
Gemeente	Ommen
Kadastrale aanduiding	180
Provincie	Overijssel
Kaartblad	28A Hellendoorn
Centrumcoördinaten	X = 226.610 / Y = 497.100
Oppervlakte	Ca. 1,3 ha
Onderzoekskader	sloop en nieuwbouw
Uitvoeringsperiode	oktober 2017
Opdrachtgever	Eelerwoude
Uitvoerder	Greenhouse Advies B.V. Huismanstraat 6 6851 GT Huissen archeologie@greenhouse-advies.nl
Bevoegd gezag	Gemeente Ommen Adviseur bevoegd gezag A. Vissinga (regioarcheoloog) Het Oversticht 038 - 421 32 57 albert.vissinga@oversticht.nl
Rapport goedgekeurd door BG	ja d.d. 19 februari 2018
Beheer en plaats documentatie (gedurende onderzoek)	Greenhouse Advies B.V. Huismanstraat 6 6851 GT Huissen

Samenvatting

In opdracht van Eelerwoude heeft Greenhouse Advies B.V. een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd in het kader van de geplande sloop en nieuwbouw aan De Belte 3A te Lemele, gemeente Ommen.

Het plangebied ligt op een dekzandkop in de directe nabijheid van de Beneden Regge. Op basis van het bureauonderzoek kan worden gesteld dat voor het plangebied als geheel een hoge archeologische verwachting geldt, met name voor de delen die niet geëgaliseerd lijken te zijn. Er kunnen archeologische waarden verwacht worden uit alle perioden.

De gezamenlijke oppervlakte van de nieuwbouwwoningen is 323 m² (215 + 108) en valt daarmee ruim onder de gemeentelijke vrijstellingsgrens van 2.500 m². Indien de bodemingrepen ook niet dieper gaan dan 50 cm –mv is de huidige ontwikkeling niet archeologisch onderzoeksplichtig conform het archeologiebeleid (zie 4.1.1.). Voor toekomstige plannen en ontwikkelingen blijft de archeologische onderzoeksplicht echter gehandhaafd.

Advies

Op basis van de resultaten geldt een hoge archeologische verwachting voor het plangebied. Er wordt geadviseerd om een verkennend booronderzoek uit te voeren ter hoogte van de toekomstige bodemingrepen. Doel van een verkennend booronderzoek is om de intactheid van de bodem(-opbouw) in kaart te brengen. Indien blijkt dat er sprake is van een intacte bodemopbouw, adviseren wij om direct op te schalen naar een karterend onderzoek om eventuele vindplaatsen op te sporen en in kaart te brengen.

Indien de eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied De Belte niet bedreigd worden bij de toekomstige ontwikkeling, is onderzoek daarnaar of behoud ex situ niet noodzakelijk conform de Erfgoedwet. Een aanwezigheid van archeologische waarden kan wel leiden tot restricties in het bestemmingsplan voor eventuele toekomstige functies en kan leiden tot specifieke verboden of beperkingen.

Procedure

Bovenstaand advies is ter beoordeling voorgelegd aan het bevoegd gezag, de gemeente Ommen. Het bevoegd gezag heeft beslist over de aard en invulling van eventueel vervolgonderzoek. Voor de huidige ontwikkeling wordt vervolgonderzoek door het bevoegd gezag niet noodzakelijk geacht.

Indien tijdens de uitvoering alsnog onverwachte archeologische resten worden aangetroffen, dient hiervan direct melding gemaakt te worden bij het bevoegd gezag in het kader van de wettelijke meldingsplicht conform de Erfgoedwet.

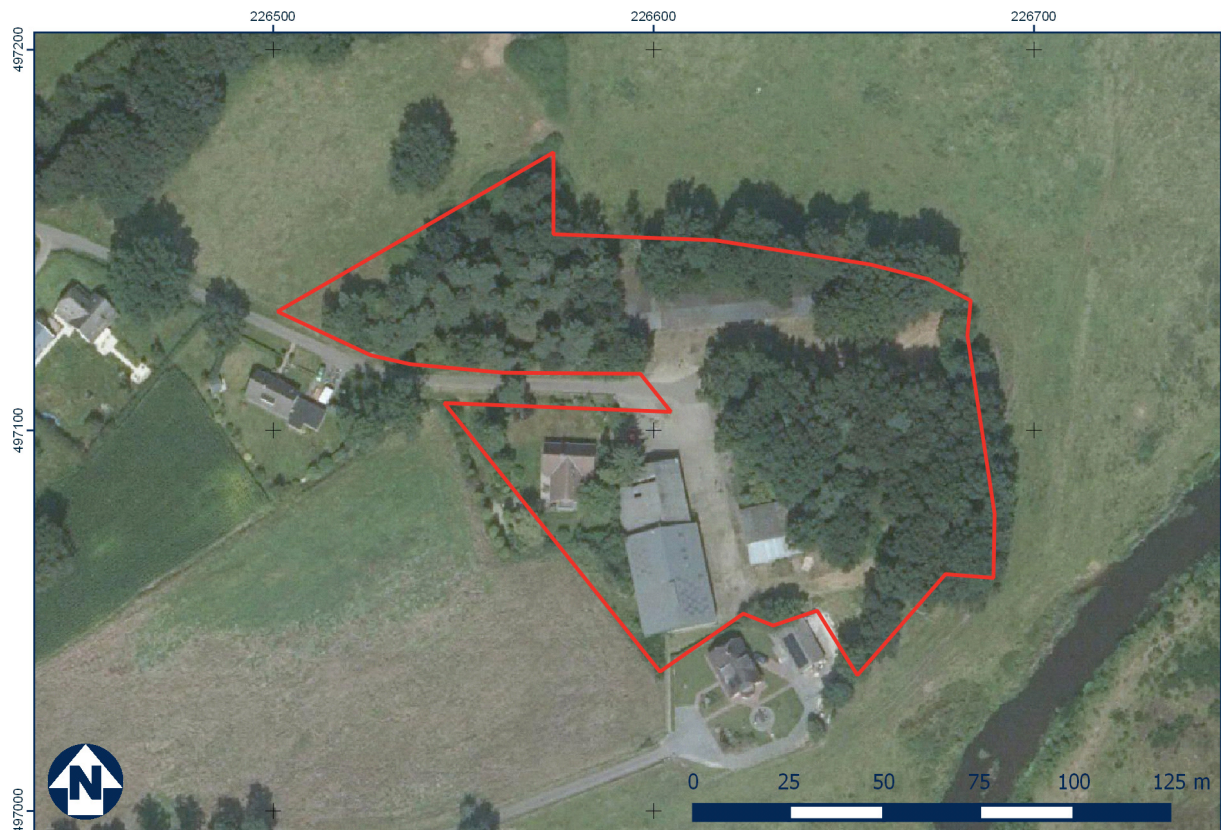
Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling en onderzoeksvragen	5
1.3	Werkwijze en leeswijzer	6
2	Beschrijving plangebied	7
2.1	Huidige situatie	7
2.1.1	Kabels en Leidingen	7
2.2	Toekomstig gebruik	7
3	Landschap	9
3.1	Geologie	9
3.2	Geomorfologie	9
3.3	Bodem	11
4	Archeologie en historie	12
4.1	Bekende archeologische gegevens	12
4.1.1	Archeologische waarden	12
4.1.2	Archeologische waarnemingen en vondsten	12
4.1.3	Onderzoeksmeldingen	13
4.2	Cultuurhistorische en historisch-geografische elementen	14
4.3	Archeologisch verwachtingsmodel	15
5	Evaluatie en advies	16
5.1	Conclusie	16
5.2	Beantwoording onderzoeksvragen	16
5.3	Advies	17
	Literatuur en bronnen	18
	Literatuur	18
	Databases/kaartmateriaal	18
	Websites	18
	Bijlage 1: Overzicht archeologische perioden	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Eelerwoude is door Greenhouse Advies B.V. voorliggend bureauonderzoek opgesteld voor het plangebied De Belte 3A te Lemele, gemeente Ommen. Aanleiding voor het onderzoek is de geplande sloop en nieuwbouw op het terrein. Bij de uiteindelijke bodemingrepen kunnen eventueel aanwezige archeologische waarden verstoord of vernietigd worden. Conform het beleid van de gemeente Ommen dient hier archeologisch onderzoek plaats te vinden (zie § 4.1.1). Het plangebied is weergegeven op Afbeelding 1.1. Onderhavig bureauonderzoek heeft betrekking op dit gebied en de directe omgeving.

Afbeelding 1.1: Luchtfoto van het plangebied te Lemele (bron: PDOK).

1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen

Het doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over de bekende of verwachte archeologische resten, binnen een omschreven gebied, om daarmee tot een gespecificeerde archeologische verwachting te komen. Het resultaat is een standaardrapport met een gespecificeerde archeologische verwachting, op basis waarvan een beslissing genomen kan worden ten aanzien van (eventueel) vervolgonderzoek en de vorm daarvan.

Om deze doelstelling te kunnen realiseren, dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Wat is de natuurlijke bodemopbouw van het plangebied?
2. Welke natuurlijke formatieprocessen hebben een rol gespeeld in het plangebied?
3. Wat is het historisch landgebruik van het plangebied geweest?
4. Welke culturele formatieprocessen hebben een rol gespeeld in het plangebied?
5. Is binnen het plangebied sprake van verstoringen, zo ja, wat is de aard en omvang hiervan?
6. Welke gegevens met betrekking tot archeologische waarden zijn binnen het plangebied bekend?
7. Wat is de archeologische verwachting voor het plangebied?

1.3 Werkwijze en leeswijzer

Het archeologisch bureauonderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.0 en de gemeentelijke eisen. Er is informatie verzameld over het onderzoeksgebied en het specifieke plangebied met betrekking tot geologie, bodem, bodemverstoringen, archeologie, cultuur- en bouwhistorie.

Het rapport is opgebouwd uit de hieronder genoemde hoofdstukken:

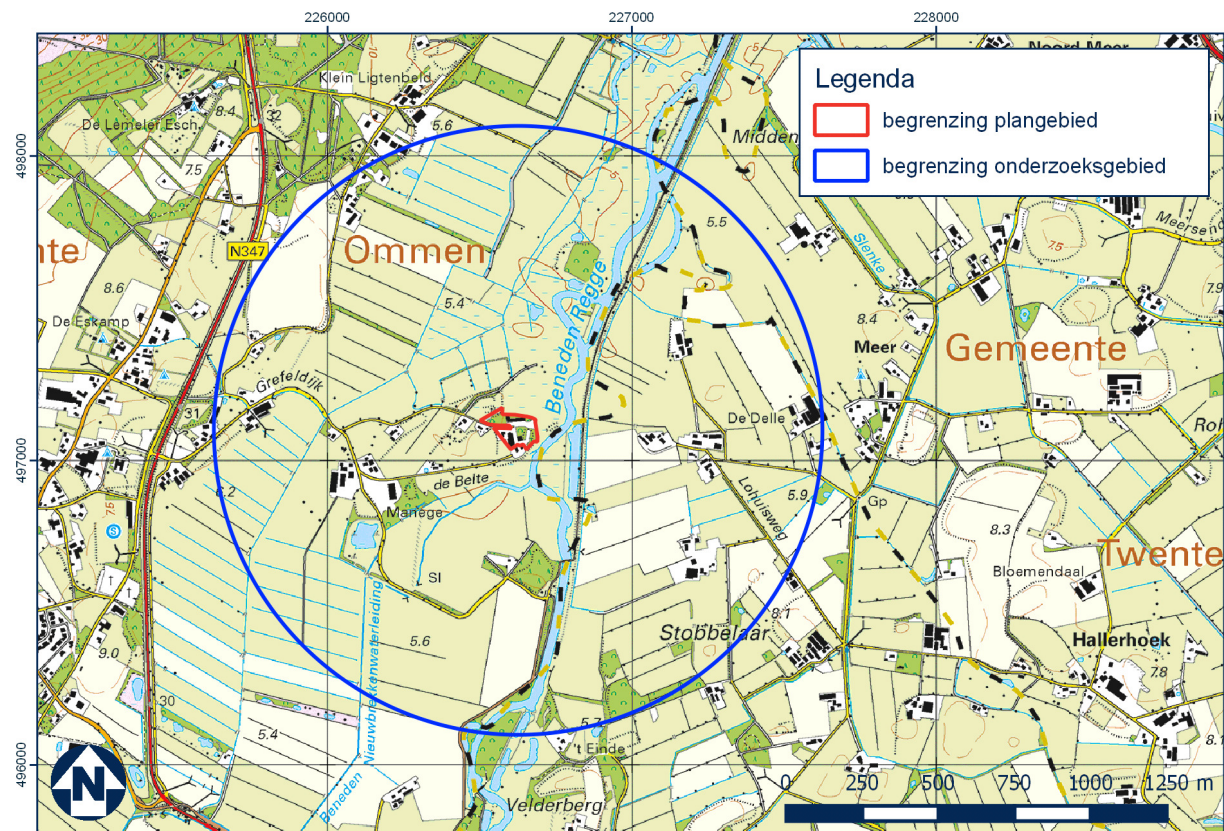
- Hoofdstuk 1: Inleiding
- Hoofdstuk 2: Beschrijving plangebied
- Hoofdstuk 3: Landschap
- Hoofdstuk 4: Archeologie en historie
- Hoofdstuk 5: Evaluatie en advies

Voor de in dit rapport gebruikte archeologische tijdsaanduidingen wordt verwezen naar Bijlage 1.

2 Beschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt aan De Belte ten oosten van het dorp Lemele. Het onderzoeksgebied betreft het plangebied met een zone van 1.000 meter hieromheen (zie Afbeelding 2.1). Het plangebied betreft een voormalig landbouwmechanisatiebedrijf op een 1,3 ha groot perceel. Het terrein was eigendom van de provincie Overijssel en is in het verleden door Dienst Landelijk Gebied aangekocht ten behoeve van de realisatie van natuur. Met het terugbrengen van de Natura2000 natuuropgave is omvorming van dit object niet langer noodzakelijk. De locatie is al enige tijd niet meer in gebruik, met verloedering van het erf en schuren die in verval raken als gevolg. Het perceel is deels bebouwd en deels bestraat met betonklinkers. Aan de noord- en oostzijde zijn bomen aanwezig.

Afbeelding 2.1: Het plangebied te Lemele op de topografische kaart. (bron: TDN/Kadaster, 2015)

2.1.1 Kabels en Leidingen

Binnen het plangebied bevinden zich gezien de aanwezige bebouwing de gebruikelijke kabels en leidingen als riool, gas, water en elektra. Kabels en leidingen bevinden zich in de regel op een diepte van 0,6-1,4 m –mv. Riolerings ligt doorgaans dieper dan dat, tot ca. 3 m –mv. De exacte diepte van de kabels en leidingen in het plangebied is niet achterhaald maar verwacht mag worden dat dit binnen genoemde diepten zal zijn.

2.2 Toekomstig gebruik

De vervallen opstallen zullen worden gesloopt. Deze hebben samen een oppervlakte van circa 1.625 m². De bestaande bedrijfswoning blijft behouden. Op het perceel worden twee nieuwe woningen gerealiseerd aan de noord- en noordoostzijde (zie Afbeelding 2.2). De nieuwbouwwoning in het noorden heeft een oppervlakte van 215 m² en de nieuwbouwwoning in het oostelijk deel een oppervlakte van 108 m². De bestaande begroeiing met bomen aan de noord- en oostzijde van het plangebied wordt grotendeels gehandhaafd. Lokaal wordt deze beplanting verdicht.

Afbeelding 2.2: Voorgenomen inrichting plangebied na sloop (bron: Janssen & Roeters, 2017).

3 Landschap

Het landschap heeft in het verleden een sterke rol gespeeld in het nederzettingsspatroon en de mogelijkheden tot bepaalde activiteiten van de mens. Bij onderzoek naar de mogelijkheid van archeologische resten in een bepaald gebied is het van belang om te achterhalen hoe het landschap er in het verleden kan hebben uit gezien.

3.1 Geologie

Het plangebied ligt op een dekzandkop tussen het stuwwalcomplex van de Lemeler- en Archemerberg ten westen van het plangebied en het rivierdal van de Beneden Regge ten oosten van het plangebied. In de voorlaatste ijstijd, het Saalien, was Nederland bedekt met een pakket landijs. Door de druk van het ijs raakten de reeds aanwezige rivierafzettingen opgestuwd tot de stuwwallen, die tegenwoordig nog als hoogtes zichtbaar zijn in het landschap. Tussen de stuwwallen ontstond een netwerk van beken en rivieren waar het (sneeuw)smeltwater afgevoerd werd. In de laatste ijstijd, het Weichselien, werden de gestuwde afzettingen onder periglaciale omstandigheden afgedekt met een pakket dekzand. Vanuit de beken en rivieren werden fluvioperiglaciale zanden afgezet. Vanaf het Holoceen trad een verhoging van de grondwaterstand op. Door vernatting kon op lokale schaal veenvorming plaatsvinden in laaggelegen terreindelen. In de nabijheid van de beken die het gebied doorkruisen werd beekleem afgezet.

Het plangebied ligt in een zone waar dekzand aan de oppervlakte voorkomt. In de directe nabijheid ligt de loop van de Beneden Regge met bijbehorende afzettingen.

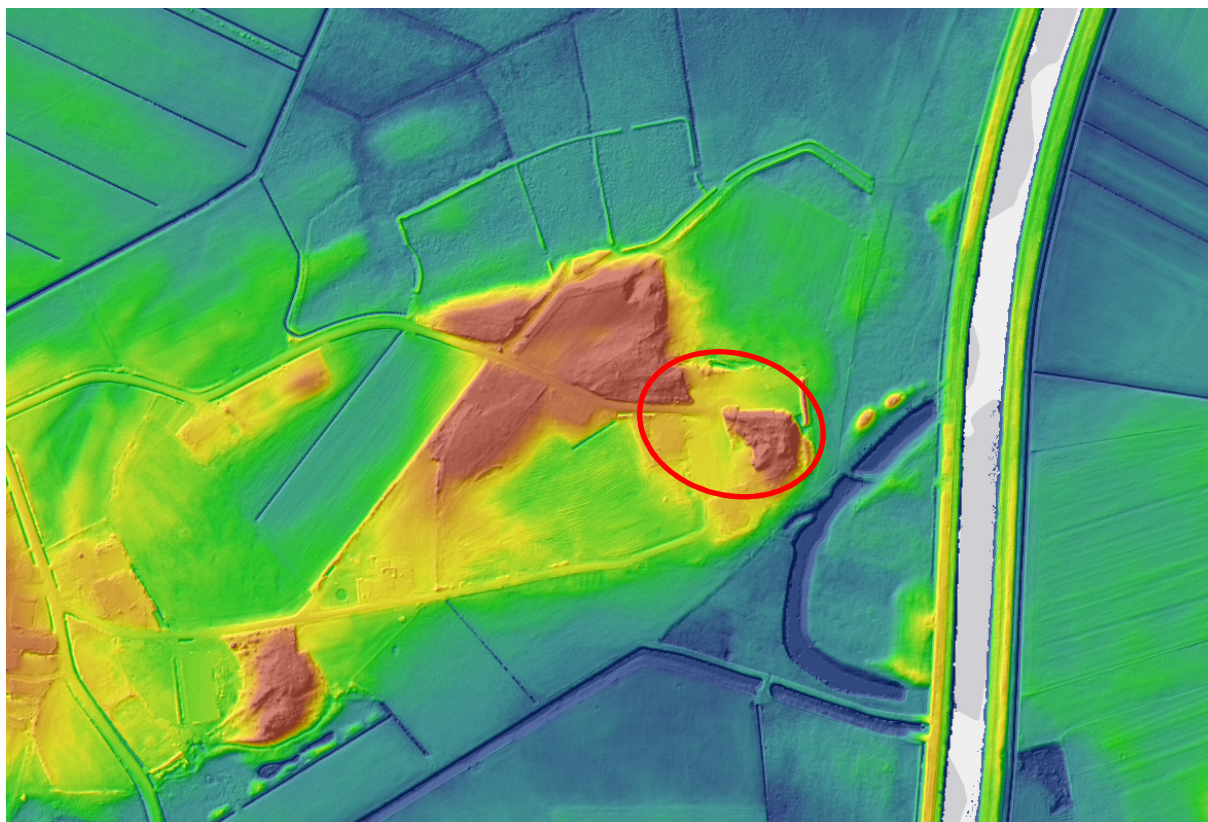
3.2 Geomorfologie

De Geomorfologische kaart geeft de mate van reliëf en de vormen aan die in het landschap te onderscheiden zijn (bron: Stiboka). Het plangebied kent volgens deze kaart een tweedeling. De westelijke helft bestaat uit lage landduinen met bijbehorende vlakten en laagten (eenheid 4L8). De hoogteverschillen binnen deze zone kunnen 1½ tot 5 m bedragen. De oostelijke helft van het plangebied wordt aangeduid als beekdalbodem met meander-ruggen en geulen (eenheid 3R7). Het reliëf binnen deze zone is dusdanig kleinschalig dat ruggen en geulen niet afzonderlijk worden weergegeven. De hoogteverschillen binnen deze zone worden beperkt tot ½ á 1½ m.

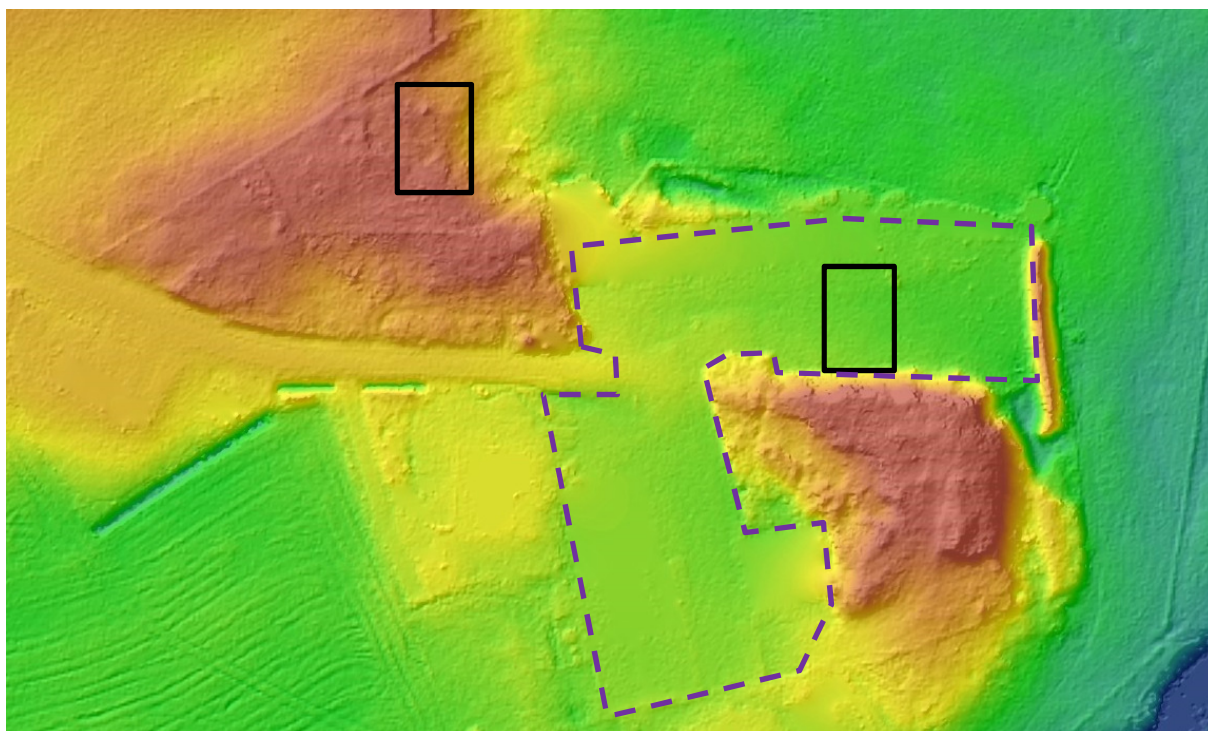
Het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is een landsdekkend digitaal bestand in de vorm van een driedimensionaal grid met een hoge nauwkeurigheid, waarmee de maaiveldhoogte van Nederland in kaart is gebracht.¹ Door het combineren van de X-, Y- en Z-waarden (t.o.v. NAP) van elk punt is een digitaal model ontstaan dat de gemiddelde hoogte van het maaiveld weergeeft met een nauwkeurigheid van 50 bij 50 cm per gridcel in horizontale zin en een afwijking van maximaal 10 cm in verticale zin (+/- 5 cm standaardafwijking en +/- 5 cm systematische afwijking).

Op basis van het AHN (zie Afbeelding 3.1) is te zien dat in het plangebied een hooggelegen zone vormt in het laaggelegen rivierdal. Dergelijke terreinen waren in het verleden gunstige locaties voor bewoning. De detailuitsnede (zie Afbeelding 3.2) laat zien dat het plangebied deels geëgaliseerd lijkt te zijn. Tussen de gebouwen in het centrale, zuidwestelijke en noordoostelijke deel van het plangebied is nauwelijks sprake van reliëf. In het noordwestelijke en zuidoostelijke deel van het plangebied lijkt het oorspronkelijke reliëf nog intact te zijn.

¹ Geraadpleegd via <http://www.ahn.nl>.

Afbeelding 3.1: Uitsnede AHN van het plangebied en omgeving. (bron: AHN-viewer)

Afbeelding 3.2: Detailuitsnede AHN van het plangebied (bron: AHN-viewer). Zwarte omkadering = globale locatie nieuwbouw, paarse stippellijn = begrenzing geëgaliseerde zone.

3.3 Bodem

De bodems in het plangebied worden op de Bodemkaart (Stiboka, 1983) getypeerd als haarpodzolgronden in leemarm en zwak lemig fijn zand (eenheid Hd21). Deze mineralogisch arme podzolgronden zijn relatief dun (0 - 30 cm) en vertonen roestvlekken als gevolg van een fluctuerende grondwaterspiegel. De gronden zijn kenmerkend voor droge omstandigheden. Aan de noordelijke en oostelijke rand van het plangebied komen gooreerdgronden voor (eenheid pZg23). Gooreerdgronden worden gekenmerkt door een 15 tot 50 cm dikke minerale eerdlaag. Deze gronden vormen de overgang van de hooggelegen zandgronden naar de laaggelegen beekdalgronden. Lokaal kan een oerlaag of een zavel- of kleidek voorkomen, samenhangend met de nabijgelegen Beneden Regge.

Grondwatertrap

Het plangebied bevindt zich in een zone met grondwatertrap VII*. Het grondwater komt voor op een diepte van minimaal 1,40 m beneden maaiveld. In deze relatief droge gronden zijn de conserveringscondities voor organische resten niet optimaal.

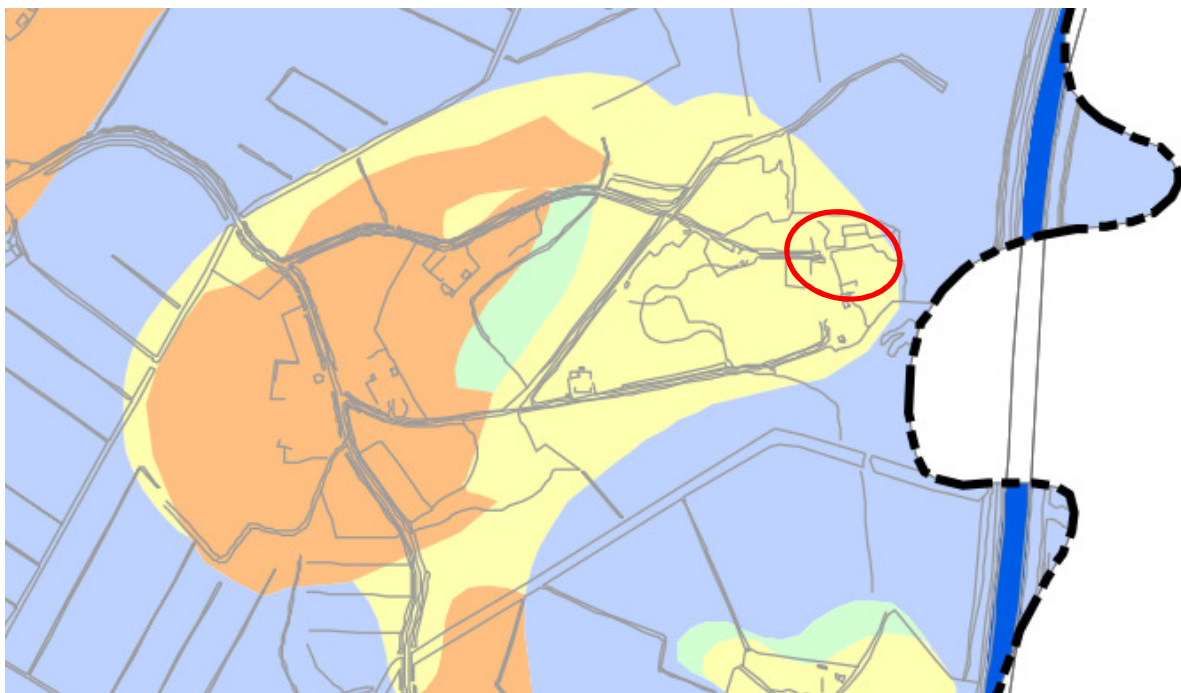
4 Archeologie en historie

4.1 Bekende archeologische gegevens

Op basis van onder andere de ontstaansgeschiedenis van het landschap, de huidige bodemopbouw en bekende archeologische waarden kan voor gebieden een lage, middelhoge, hoge of zeer hoge archeologische verwachting worden bepaald, of, indien waarden zijn vastgesteld, een toekenning van een lage, hoge of zeer hoge archeologische waarde. Voor het onderzoeksgebied zijn landelijke, provinciale en gemeentelijke kennis- en beleidskaarten geraadpleegd.

4.1.1 Archeologische waarden

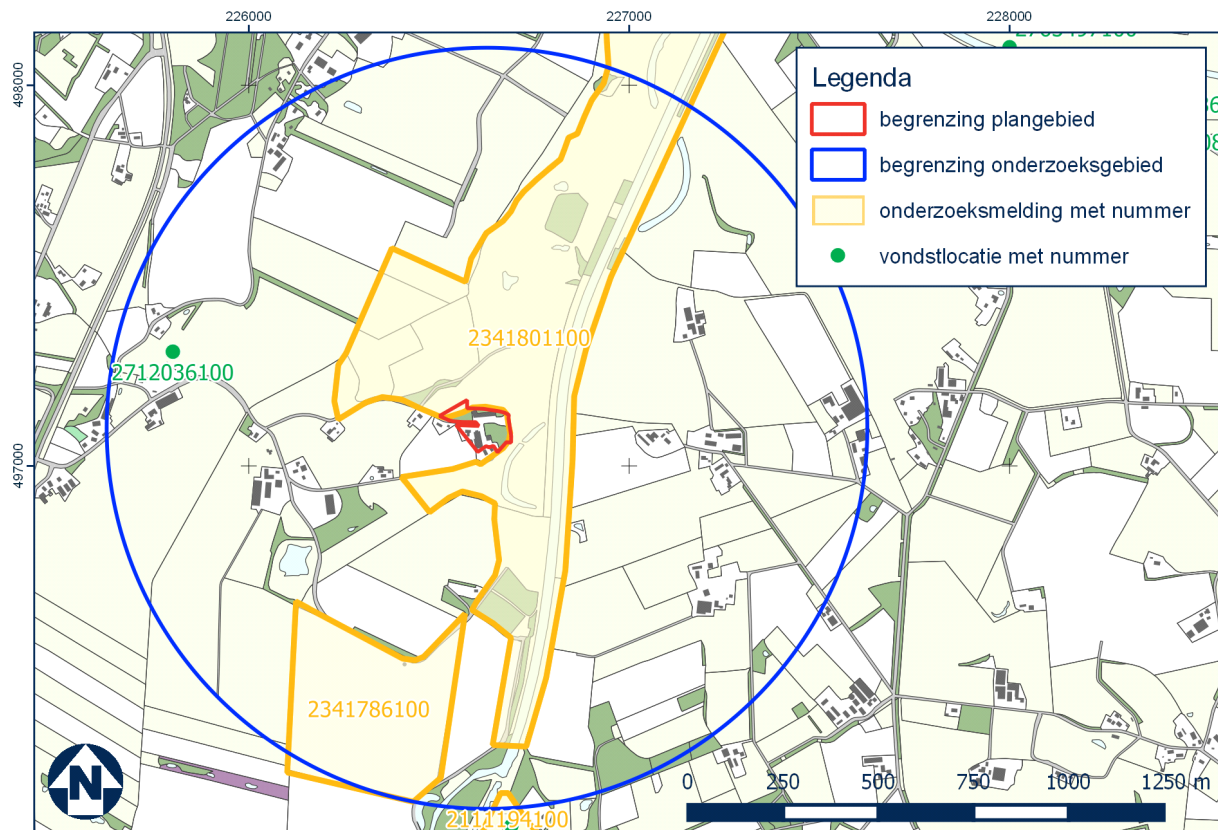
Het archeologiebeleid voor de gemeente Ommen wordt verwoord in de Erfgoednota (gemeente Ommen, 2008). Het plangebied ligt conform de gemeentelijke verwachtingskaart in een zone met een gematigde trefkans (gele kleur in Afbeelding 4.1). In deze zone in het buitengebied is archeologisch vooronderzoek verplicht bij ingrepen dieper dan 50 cm en met een oppervlakte groter dan 2.500 m².

Afbeelding 4.1: Uitsnede archeologische beleidskaart gemeente Ommen (bron: Van Heeringen en Schrijvers, 2008).

4.1.2 Archeologische waarnemingen en vondsten

Binnen het plan- en onderzoeksgebied zijn geen terreinen van archeologische waarde aanwezig (zie Afbeelding 4.2). Er liggen geen waarnemingen binnen het plangebied zelf. In de directe omgeving van het plangebied, is sprake van één waarneming op circa 850 m ten noordwesten van het plangebied (waarn.nr. 2712036100). Het betreft de vondst van een scherp handgevormd aardwerk uit de IJzertijd.

Afbeelding 4.2: Monumenten, waarnemingen en onderzoeksmeldingen (bron: Archis3).

4.1.3 Onderzoeksmeldingen

De volgende onderzoeksmeldingen bevinden zich in het plan - en onderzoeksgebied:

Onderzoeks-nummer	Jaar	Afstand	Uitvoerder	Soort onderzoek	Resultaat en advies
2111194100	2006	950 m Z	RAAP	begeleiding	Op het vrijliggende talud van de nieuw aangelegde beekloop langs de Beneden Regge is een vuurstenen artefact aangetroffen. Direct ten noordwesten van de Velderberg is tijdens de eerste aanleg van de buitenrand van een te graven poel een concentratie handgevormd aardwerk en een botfragment aangetroffen.
2341786100	2011	750 m ZW	Oranjewoud BV	booronderzoek	De fossiele beekloop van de Regge valt goed te herkennen. Op sommige locaties is de beekbodem nog relatief intact aanwezig met veenresten en beekleem. Vervolgonderzoek in de vorm van archeologische begeleiding alleen in de nabijheid van historische wegen en bebouwing.
2371801100	2011	0 m N-O-Z	Oranjewoud BV	booronderzoek	idem

In rapportages van eerder uitgevoerde onderzoeken is relevante informatie gevonden die mogelijk een bijdrage kan leveren aan de archeologische verwachting van onderhavig plangebied. De onderzoeken hebben zich met name gericht op oude rivierlopen. In 2006 zijn bij een archeologische begeleiding een vuurstenen artefact (datering Laat Paleolithicum B - Neolithicum), 38 fragmenten handgevormd aardwerk (datering Midden Neolithicum) en een stuk dierlijk bot (datering Middeleeuwen) aangetroffen. De vondsten zijn aangetroffen in rivierafzettingen. Er zijn tijdens het booronderzoek in 2011 buiten de beekloop geen intacte bodems aangetroffen.

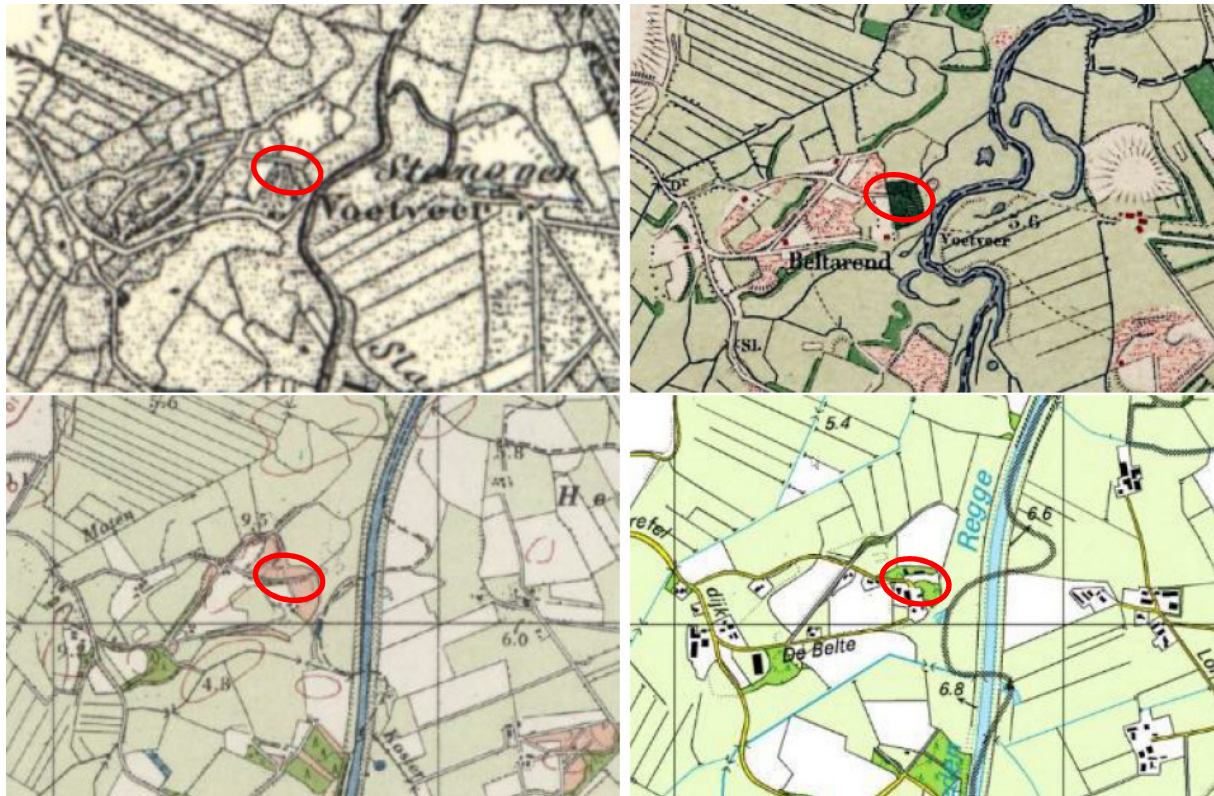
4.2 Cultuurhistorische en historisch-geografische elementen

Het plangebied ligt op een dekzandhoogte in de buitenbocht van de Beneden Regge. In het verleden was er een voetveer over de rivier even ten zuidoosten van het plangebied. In het begin van de 20^e eeuw is de Beneden Regge gekanaliseerd. Het voetveer bleef na de kanalisering nog enige tijd in bedrijf. De oude rivierloop bleef een tijd lang open liggen. Er werd een duiker geplaatst om het voetveer te kunnen bereiken. Aan de gemeentegrens is de oude loop nog herkenbaar. In recente jaren heeft hermeandering plaatsgevonden, waarbij de oude meanders weer open gegraven zijn.

De historische kaarten geven gedurende de tijd zowel bos als heide aan ter plaatse van het plangebied. Op de kadastrale minuutplan (zie Afbeelding 4.3) ligt het gehele plangebied binnen perceel 563, dat aangeduid wordt als heide. Pas in de jaren '80 van de 20^e eeuw verschijnt de eerste bebouwing op het kaartbeeld. In de directe omgeving is oudere bebouwing aanwezig.

Afbeelding 4.3: Uitsnede kadastrale minuutplan 1811-1832 (bron: Beeldbank RCE).

Afbeelding 4.4: Uitsnede historische kaarten 1850 (LB), 1900 (RB), 1950 (LO) en 2000 (RO) (bron: Janssen & Roeters, 2017).

4.3 Archeologisch verwachtingsmodel

Het uitgevoerde onderzoek heeft geresulteerd in de volgende gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Op basis van de geomorfologische en bodemkundige gegevens kan worden gesteld dat voor het plangebied een hoge verwachting geldt. De aangetroffen archeologische resten in de nabijheid van het plangebied beslaan een brede tijdsperiode. Het gaat daarbij overwegend om materiaal uit een natte context, dat is aangetroffen bij de hermeandering van de Beneden Regge. De resten geven aan dat het gebied (vrijwel) permanent geschikt was voor vormen van gebruik en bewoning. Archeologische resten uit een context die vergelijkbaar is met de condities in het plangebied ontbreken vooralsnog.

Er kunnen binnen het plangebied archeologische resten verwacht worden in de vorm van verspreide begraving, (periodieke) bewoning en landgebruik uit de vroegere perioden (Steentijd - Bronstijd). Daarbij zal het vermoedelijk gaan om losse vondsten van sporen en artefacten. Archeologische resten vanaf de IJzertijd kunnen bestaan uit nederzittingsresten en voor de betreffende periode kenmerkend vondstmateriaal, zoals aardewerk, bouwkeramiek en glas.

Eventuele archeologische resten kunnen direct vanaf maaiveld verwacht worden. Gezien de hydrologische condities in het plangebied is de verwachting dat de conservering van eventuele organische archeologische resten matig tot slecht is. Anorganische resten kunnen wel goed bewaard gebleven zijn.

Gezien de aanwezigheid van bebouwing is het te verwachten dat eventuele resten in de directe nabijheid hiervan mogelijk verstoord geraakt zijn. Ook is het effect van de op het AHN zichtbare egalisatie onbekend.

5 Evaluatie en advies

5.1 Conclusie

Het plangebied ligt op een dekzandkop in de directe nabijheid van de Beneden Regge. Op basis van het bureauonderzoek kan worden gesteld dat voor het plangebied als geheel een hoge archeologische verwachting geldt, met name voor de delen die niet geëgaliseerd lijken te zijn. Er kunnen archeologische waarden verwacht worden uit alle perioden. Eventuele archeologische resten kunnen direct vanaf maaiveld worden verwacht.

Men dient rekening te houden met het feit dat het plangebied reeds deels bebouwd is. Het is onbekend in welke mate de bodem ter plaatse van de bestaande bebouwing verstoord is. Het is ook onduidelijk in hoeverre eventuele egalisatie de bodem heeft aangetast. Dit is met name het geval voor de oostelijk gelegen geplande woning. Voor de geplande werkzaamheden bij de noordelijk gelegen geplande woning bestaat een grote kans dat de bodem ter plaatse onverstoord zou kunnen zijn.

De gezamenlijke oppervlakte van de nieuwbouwwoningen is 323 m² (215 + 108) en valt daarmee ruim onder de gemeentelijke vrijstellingsgrens van 2.500 m². Indien de toekomstige bodemingrepen ook niet dieper gaan dan 50 cm –mv is de ontwikkeling niet archeologisch onderzoeksplichtig conform het archeologiebeleid (zie 4.1.1.). Voor toekomstige plannen en ontwikkelingen blijft de archeologische onderzoeksplicht echter gehandhaafd.

5.2 Beantwoording onderzoeksvragen

Op basis van de resultaten van het onderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

- 1. Wat is de natuurlijke bodemopbouw van het plangebied?*
Het plangebied bestaat uit dekzand waarin volgens de Bodemkaart een podzol is gevormd. Het terrein wordt aan de noord- en oostzijde begrensd door het rivierdal van de Beneden Regge.
- 2. Welke natuurlijke formatieprocessen hebben een rol gespeeld in het plangebied?*
Vanaf het Holoceen heeft bodemvorming plaatsgevonden in de pleistocene zandgronden. Vanwege de relatief hoge ligging lijkt het onwaarschijnlijk dat het terrein overstroomd is geweest door water van de Beneden Regge.
- 3. Wat is het historisch landgebruik van het plangebied geweest?*
Het plangebied bestond in het verleden uit heide. Vanaf de jaren '80 van de 20^e eeuw was er een landbouwmechanisatiebedrijf op het terrein gevestigd.
- 4. Welke culturele formatieprocessen hebben een rol gespeeld in het plangebied?*
In de 20^e eeuw is het heideterrein ontgonnen en deels bebost. Ten behoeve van het landbouwmechanisatiebedrijf is het terrein deels geëgaliseerd.
- 5. Is binnen het plangebied sprake van verstoringen, zo ja, wat is de aard en omvang hiervan?*
Het is onbekend in welke mate de bodem ter plaatse van de bestaande bebouwing verstoord is. Het is ook onduidelijk in hoeverre egalisatie de bodem heeft aangetast. Dit is met name het geval voor de oostelijk gelegen geplande woning. Voor de geplande werkzaamheden bij de noordelijk gelegen geplande woning bestaat een grote kans dat de bodem ter plaatse onverstoord zou kunnen zijn. Een booronderzoek zou hierover meer duidelijkheid kunnen verschaffen.
- 6. Welke gegevens met betrekking tot archeologische waarden zijn binnen het plangebied bekend?*
Er zijn binnen het plangebied voortsnog geen archeologische vindplaatsen bekend.
- 7. Wat is de archeologische verwachting voor het plangebied?*
Het plangebied heeft een hoge archeologische verwachting, met name voor de delen die niet geëgaliseerd lijken te zijn.

5.3 Advies

Advies

Op basis van de resultaten geldt een hoge archeologische verwachting voor het plangebied. Er wordt geadviseerd om een verkennend booronderzoek uit te voeren ter hoogte van de toekomstige bodemingrepen. Doel van een verkennend booronderzoek is om de intactheid van de bodem(-opbouw) in kaart te brengen. Indien blijkt dat er sprake is van een intacte bodemopbouw, adviseren wij om direct op te schalen naar een karterend onderzoek om eventuele vindplaatsen op te sporen en in kaart te brengen.

Indien de eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied De Belte niet bedreigd worden bij de toekomstige ontwikkeling, is onderzoek daarnaar of behoud ex situ niet noodzakelijk conform de Erfgoedwet. Een aanwezigheid van archeologische waarden kan wel leiden tot restricties in het bestemmingsplan voor eventuele toekomstige functies en kan leiden tot specifieke verboden of beperkingen.

Procedure

Bovenstaand advies is ter beoordeling voorgelegd aan het bevoegd gezag, de gemeente Ommen. Het bevoegd gezag heeft beslist over de aard en invulling van eventueel vervolgonderzoek. Voor de huidige ontwikkeling wordt vervolgonderzoek door het bevoegd gezag niet noodzakelijk geacht.

Indien tijdens de uitvoering alsnog onverwachte archeologische resten worden aangetroffen, dient hiervan direct melding gemaakt te worden bij het bevoegd gezag in het kader van de wettelijke meldingsplicht conform de Erfgoedwet.

Literatuur en bronnen

Literatuur

Centraal College van Deskundigen, 2016. Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.0. SIKB, Gouda.

Gemeente Ommen, 2008. Toekomst voor erfgoed Ommen; erfgoednota gemeente Ommen.

Van Heeringen, R. en R. Schrijvers, 2008. Archeologische waarden- en beleidskaart voor het grondgebied van de gemeente Ommen. Een aanzet tot het ontwikkelen van ruimtelijk archeologiebeleid, Vestigia rapport V563, Amersfoort.

Janssen, J., S. Roeters, 2017. Ruimtelijke kwaliteitsplan; De Belte 3a en nieuwbouw aan de Belte te Lemele. Eerlerwoude, Goor.

Stiboka, 1983. Bodemkaart van Nederland; Toelichting op de Bodemkaart 28West. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Databases/kaartmateriaal

- Archeologische verwachtingswaarde- en beleidskaart gemeente Ommen
- Archis3 (AMK, bodem, geomorfologie, grondwatertrap, historische kaart 1900, onderzoeksmeldingen, vondstmeldingen en waarnemingen)
- Kadaster - KLIC

Websites

www.archeologieinnederland.nl
www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.topotijdreis.nl

Bijlage 1: Overzicht archeologische perioden

Archeologische periode	Begin	Eind
Nieuwe tijd	Vanaf 1500	-
Middeleeuwen		
Laat	1050	1500
Vroeg	450	1050
Romeinse tijd		
Laat	270	450
Midden	70 na Chr.	270
Vroeg	12 voor Chr.	70 na Chr.
IJzertijd		
Laat	250 voor Chr.	12 voor Chr.
Midden	500 voor Chr.	250 voor Chr.
Vroeg	800 voor Chr.	500 voor Chr.
Bronstijd		
Laat	1100 voor Chr.	800 voor Chr.
Midden	1800 voor Chr.	1100 voor Chr.
Vroeg	2000 voor Chr.	1800 voor Chr.
Neolithicum		
Laat	2850 voor Chr.	2000 voor Chr.
Midden	4200 voor Chr.	2850 voor Chr.
Vroeg	5300/4900 voor Chr.	4200 voor Chr.
Mesolithicum		
Laat	6450 voor Chr.	5300/4900 voor Chr.
Midden	7100 voor Chr.	6450 voor Chr.
Vroeg	8800 voor Chr.	7100 voor Chr.
Paleolithicum		
Laat	35.000 voor Chr.	8800 voor Chr.
Midden	300.000 voor Chr.	35.000 voor Chr.
Vroeg	-	Tot 300.000 voor Chr.